

**KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA ŠPECIÁLNEJ PEDAGOGIKY**

**Výročná správa
Katolíckej univerzity v Ružomberku,
Pedagogickej fakulty,
Katedry Špeciálnej pedagogiky za rok
2011**

Ružomberok, január 2012

I. Základné informácie o katedre KU:

Katolícka univerzita v Ružomberku, Pedagogická fakulta, Katedra Špeciálnej pedagogiky

Hrabovská cesta 1, 034 01 Ružomberok,

KATEDRA ŠPECIÁLNEJ PEDAGOGIKY

Vedúci katedry:	Doc. PhDr. Antónia Tisovičová, PhD., m.prof.KU
Zástupca vedúceho katedry:	PhDr. Helena Oriechiková, PhD.
tajomník katedry:	PaedDr. Oľga Račková, PhD.
funkčné miesto profesor:	Prof. dr. hab. Adam Stankowski, PhD. Doc. PhDr. Antónia Tisovičová, PhD., m.prof.KU
funkčné miesto odborný asistent:	PhDr. Helena Oriechiková, PhD. PaedDr. Oľga Račková, PhD. Mgr. Mária Vajová, PhD. PaedDr. Emil Turiak, PhD.
funkčné miesto asistent:	PaedDr. František Valášek
spolupracovníci z iných pracovísk KU:	Prof. PhDr. ThDr. Amantius Akimjak, PhD. (spolupracovník z KH) Prof. PaedDr. Jozef Leščinský, PhD. (spolupracovník z KPGaPS) Prof. zw. dr hab. Zbigniew Marek (spolupracovník z KPGaPS) Prof. Ing. Eduard Bublinec, CSc. (spolupracovník z KBE) Prof. PhDr. Jozef Hrčka, DrSc. (spolupracovník z KTV) Prof. PhDr. Anna Žilová, PhD. (spolupracovník z USV) Doc. PaedDr. Tomáš Jablonský, PhD., m.prof.KU (spolupracovník z KPGaPS) Doc. Ing. Milan Droppa, CSc., m.prof.KU (spolupracovník z katedry MaM) Doc. RNDr. Nadežda Stollárová, CSc., m.prof.KU (spolupracovník z KBE) Doc. RNDr. Marián Trenkler, CSc., m.prof.KU (spolupracovník z KM) Doc. PhDr. Mária Gažiová, PhD. Doc. PhDr. Daniela Kolibová, CSc. (spolupracovník z KPGaVZ) Doc. PhDr. ThDr. Stanislav Košč, PhD. (spolupracovník z USV) Doc. PhDr. Juraj Rusnák, PhD. (spolupracovník z PEP) Doc. ThDr. SSLic. František Trstenský, PhD. (spolupracovník z TF KU) Doc. PhDr. Valentína Trubíniová, CSc. (spolupracovník z PEP) PaedDr. Miloš Jozefčák, PhD. PaedDr. Michaela Šeligová, PhD. PaedDr. Anna Skokanová, PhD. Ing. Edita Tarajčáková, PhD. PaedDr. Beáta Akimjaková, PhD. (spolupracovník z KPEP) PaedDr., Ing. Peter Hanisko, PhD. (spolupracovník z KF) PaedDr. Zdenka Hlaváčová, PhD. (spolupracovník z katedry PEP)

externí spolupracovníci:

PaedDr. Ivana Krupová, PhD.
(spolupracovník z katedry PEP)
PhDr. Vladimír Littva, PhD. (spolupracovník z FZ)
PhDr. Katarína Majcherová, PhD.
(spolupracovník z katedry SP)
PaedDr. Jozef Zentko, PhD.
(spolupracovník z katedry PEP)
PaedDr. Eva Dolinská, PhD.
(spolupracovník z katedry PEP)
PaedDr. Jana Mastišová, PhD.
(spolupracovník z katedry PEP)
PaedDr. Mária Vargová, PhD.
(spolupracovník z katedry PEP)
Anna Nováková
Ing. Peter Varholák, PhD.
PaedDr. Ján Dravecký

Vedecké/umelecké podujatia organizované katedrou

Katedra pravidelne organizuje aktivity pre študentov v rámci **Týždňa vedy a techniky na PF KU v Ružomberku**:

Členovia katedry a ústavu sa každoročne zúčastňujú Týždňa vedy a techniky PF KU v Ružomberku jednak prednáškovou činnosťou, ale aj ďalšími, dôležitými aktivitami, ktoré sú nevyhnutné k skvalitňovaniu informovanosti o špeciálno-pedagogickej činnosti, zabezpečovanej katedrou a ústavom vedy a výskumu špeciálnej pedagogiky, ale aj prezentovaním iných inštitúcií, napr. občianskych združení, ktoré sa na tejto starostlivosti podieľajú.

Účasť na vedeckých konferenciách

VI. medzinárodná vedecká konferencia z cyklu Specjalne potreby edukacyjne na tému: Nové tendencie v špeciálnej pedagogike-teoretické a výskumné prínosy.

Miesto konania : Ustroň, Katedra špeciálnej pedagogiky PF KU ako spoluorganizátor

Dátum konania: 16.-18. novembra 2011

Obsahom konferencie boli teoretické a výskumné úvahy nad súčasnosťou a smerovaním špeciálnej pedagogiky.

Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov III.

Miesto konania Mestské divadlo v Levoči

Dátum konania 7.-8. marec 2011

Cieľom konferencie bolo reflektovať tradície a navrhnúť inovácie v oblasti výchovy a vzdelávania pedagógov v rámci ich vysokoškolskej prípravy. Tretí ročník konferencie bol zameraný na tému antropológia

v špeciálnej, liečebnej a sociálnej pedagogike a bol určený vedeckým, odborným a pedagogickým pracovníkom

z rôznych oblastí výchovy a vzdelávania a všetkým, ktorí sa zaujímajú o danú tému.

Informácie o poskytovanom vysokoškolskom vzdelávaní

ŠTUDIJNÝ ODBOR 1.1.6 ŠPECIÁLNA PEDAGOGIKA

ŠTUDIJNÝ PROGRAM: ŠPECIÁLNA PEDAGOGIKA A PEDAGOGIKA MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH – BAKALÁRSKY STUPEŇ, podľa tohto študijného programu sa v súčasnosti realizuje príprava budúcich odborníkov – vychovávateľov pre špeciálne školstvo v dennej a kombinovanej forme v Levoči. Študijný program Špeciálna pedagogika

a pedagogika mentálne postihnutých sa realizuje v dennej a externej forme štúdia. Bakalársky študijný program, ktorý garantuje doc. PhDr. Antónia Tisovičová, PhD., m. prof. KU je zostavený tak, aby zabezpečil komplexnú odbornú, metodickú a metodologickú prípravu budúcich vychovávateľov pre špeciálne základné školy a zariadenia pre osoby s mentálnym postihnutím. Propedeutické disciplíny sú v ňom zastúpené tak, aby prezentovali potrebné odborné informácie a údaje pre intaktnú populáciu a to filozofické, pedagogické, psychologické, sociologické, biologicko-medicínske a právnické disciplíny, ktoré tvoria normu a základ pre špeciálnu pedagogiku. Štúdium je založené na návšteve prednášok, seminárov a cvičení. Veľmi dôležitú a neodmysliteľnú súčasť tvorí špeciálno-pedagogická prax, ktorá sa realizuje na vopred dohodnutých špeciálnych školách a zariadeniach priamo v špeciálno-pedagogickom teréne, ktorý máme zmluvne ošetrovaný. Katedra zabezpečuje výučbu v dennej a kombinovanej forme bakalárskeho a magisterského štúdia. Štúdium končí štátnou skúškou. Študent môže štátnu skúšku absolvovať vtedy, keď obhájil záverečnú prácu (bakalársku) a diplomovú prácu, ktorej zameranie je orientované na odbornú špeciálnopedagogickú problematiku. Záverečná práca a diplomová práca má korešpondovať s profilom absolventa.

Nevyhnutnou súčasťou výchovy a prevýchovy jednotlivcov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami je funkčný systém s kvalifikovanými pracovníkmi, ktorí sú schopní realizovať výchovné, prevýchovné, diagnostické, kompenzačné, rehabilitačné a špeciálnopedagogické postupy. Cieľom štúdia je získanie širšieho vedného základu z oblasti biologicko-medicínskych vied, psychologicko-sociologických vied, oblasti všeobecnej a špeciálnej pedagogiky s osobitným zreteľom na jeho špeciálno-pedagogickú, metodologickú, vedecko-výskumnú pripravenosť a rehabilitačnú praktickú činnosť. V tejto oblasti získava teoretické a praktické poznatky pre špeciálnu výchovu a prevýchovu, výskum za účelom rehabilitácie jednotlivca s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím, tiež cestou praktík v terénnych pracoviskách rozličnej povahy. V bakalárskom štúdiu záverečná profilácia vyúsťuje v príprave na vychovávateľskú kvalifikáciu pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím. Ďalším cieľom je príprava odborníkov pre terénnu výchovnorehabilitačnú činnosť v práci s rodičmi jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím. Obsah vzdelávania je koncipovaný tak, aby absolvent bol teoreticky a prakticky pripravený pre uvedené požiadavky. Jednotlivé disciplíny predstavujú profilujúce predmety a predmety pomáhajúcich a súvzťažných vied.

Cieľom bakalárskeho študijného programu je príprava na špeciálnu výchovu a prevýchovu, na základe výsledkov ktorých by bol schopný zostaviť individuálny špeciálny výchovný a prevýchovný program (vrátane elementárnej stimulácie, či rozvíjania).

Absolvent špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých Bc. (1. stupeň): - študent počas štúdia získa a pochopí základný obsah špeciálnej pedagogiky, pojmový a kategoriálny aparát, podstatné fakty, pojmy, kategórie, princípy, vzťahujúce sa k interpretácii špeciálno-pedagogických javov a procesov vo všeobecnosti, systemizáciu a deskripciu súvzťažných výchovných a prevýchovných metód, organizačných foriem, ale i metód používaných v starostlivosti o jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,

- zvládne teóriu a prax špeciálnej výchovy a prevýchovy jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím od predškolského veku, školského veku až po dospelosť,

- získa poznatky zo špeciálnej pedagogiky, z príslušných špeciálnych propedeutických disciplín, zo špeciálno-pedagogickej metodológie, diagnostiky, prognostiky, reedukácie, kompenzácie a komplexnej rehabilitácie,

- poznatky vzťahujúce sa k teórii špeciálnej výchovy a prevýchovy v študijnom programe špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých,

- pedagogické, ale najmä špeciálno-pedagogické spôsobilosti, zručnosti (komunikačné, riadiace, diagnostické, reedukačné, kompenzačné, rehabilitačné a pod.) v konkrétnych podmienkach špeciálnej výchovy a prevýchovy v špeciálnych materských školách, špeciálnych základných školách, odborných učilištiach, domovoch sociálnych služieb a ďalších zariadeniach. Táto skutočnosť sa opiera o povinnú prax, ktorou musí študent v priebehu štúdia prejsť,
- absolvent je schopný transformovať a interpretovať špeciálny výchovný a prevýchovný obsah a alternatívnymi metódami práce ho spracovávať pre konkrétne potreby,
- získa spôsobilosť aplikovať poznatky pomocných vied pri interpretácii špeciálnopedagogických javov a procesov vo vzťahu k správaniu sa detí a mládeže so špeciálnymi výchovnými potrebami,

Praktické zručnosti:

Absolvent bakalárskeho (Bc.1. stupeň) študijného programu: Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých získa spôsobilosť:

- pozitívne modifikovať správanie osôb so špeciálnymi výchovnými potrebami,
- je schopný na odbornej úrovni uplatniť teoretické a praktické poznatky študovaného odboru vo svojom zamestnaní, presadzovať ho v záujme cieľov demokratickej spoločnosti, je pripravený podporovať idey integrácie, inklúzie osôb so špeciálnymi výchovnými potrebami medzi intaktnú populáciu,
- má vytvorené základy vlastného vychovávateľského štýlu, má rozvinuté spôsobilosti skúmať kvalitu a účinnosť pedagogickej činnosti, je schopný flexibilne meniť prístupy, stratégie a spôsoby činností a kultivovať rozhodovacie procesy,
- pre elementárnu špeciálno-pedagogickú diagnostiku a prognostiku,
- je schopný chápať a vysvetľovať špeciálno-pedagogické javy a procesy v oblasti mimoškolskej výchovy,
- je schopný účinne aplikovať preventívne a profylaktické opatrenia,
- má odborné predpoklady podporiť a doplniť špeciálne výchovné a prevýchovné aktivity učiteľa v integrovanej triede,
- aplikovať základné poznatky z výpočtovej techniky a elektroniky v špeciálnom výchovnom a prevýchovnom procese,
- spolupracovať s rodinou a ostatnými súčasťami blízkymi okoliu jednotlivca s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,
- pracovať efektívne v mieste svojho pôsobenia a uplatniť sa aj v tímovej práci,
- je pripravený usmerňovať maximálne možný rozvoj osobnosti jednotlivca s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím po stránke psychickej, fyzickej, sociálnej i duchovnej, napomáhať kompenzáciu nedostatkov u týchto jednotlivcov.

Absolvent bakalárskeho (Bc. 1.stupeň) študijného programu: Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých je ďalej spôsobilý:

- pracovať ako člen tímu v rámci komplexnej rehabilitačnej starostlivosti,
- je pripravený presadzovať nové trendy v špeciálnej pedagogike a pedagogike mentálne postihnutých v oblasti výchovy a prevýchovy,
- je pripravený na pluralitosť výchovných a prevýchovných podmienok v odbore, je schopný rešpektovať alternatívnosť prístupov a často i protikladných požiadaviek a očakávaní rôznych spoločenských skupín,
- spolupracovať a podieľať sa na práci záujmových združení pre jednotlivcov s postihnutím (administratívna, organizačná, metodická práca),
- pracovať ako pomocník učiteľa pri výchovno-vzdelávacej práci v špeciálnej triede, škole, špeciálnej základnej škole (pri individuálnom vyučovaní),

- má predpoklady pre teoreticko-odbornú činnosť, starať sa o inováciu svojich poznatkov, spôsobilostí a zručností v rámci odboru špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých,
- orientovať sa v základných právnych normách o sociálno-právnej ochrane detí a mládeže.

Profil absolventa

Pri hľadaní profilu absolventa v novom systéme vysokoškolskej prípravy špeciálnych pedagógov je predovšetkým potrebné ujasniť si, akých odborníkov je potrebné pripravovať, aké odborné a osobnostné kvality má mať absolvent tohto štúdia. Hľadanie odpovedí na tieto zásadné otázky nie je ľahké a jednoduché, bolo, je a bude konfrontáciou rozličných hľadísk, názorov a koncepcií. V dlhodobej a permanentnej diskusii sa vykryštalizovali zásadné hľadiská odborníkov, v mnohom sa zjednotili, v niektorých smeroch prišlo ku kompromisu a je ešte dosť takých otázok, ktoré nie sú doriešené a zostávajú otvorené. V tejto súvislosti treba využiť anticipačné úsilie, včas pripraviť na súčasné integračné trendy v demokratickej spoločnosti.

Pri hľadaní profilu absolventa špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých vychádzame z osobitostí vývinu a formovania osobnosti jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím, z osobitostí ich potrieb, z osobitostí ich výchovy, prevýchovy a sociálneho začlenenia, zo zákonitostí vývoja a potrieb modernej demokratickej spoločnosti, ako i z doterajšej histórie prípravy na povolania vychovávateľov a učiteľov (psychopédov) u nás i v zahraničí.

Po stránke kvalitatívnej doterajšie formy a zameranie vzdelávania odborníkov pre prácu jednotlivcov s mentálnym postihnutím neposkytovalo dostatočnú teoretickú orientáciu, dostatočnú vedecko-metodickú prípravu, ani odborne vedenú vysokokvalitnú prax na špecializovaných pracoviskách pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Najviac sa toto štúdium obmedzilo len na oblasť školského veku, takže nepostihlo celý životný cyklus jednotlivca s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím od narodenia až po smrť. Takáto príprava špeciálnych pedagógov v uvedenej špecializácii neposkytovala reálne predpoklady už nevyhnutnej akcelerácie rozvoja pedagogiky mentálne postihnutých ako vedy, ani progresívneho rozvoja komplexnej starostlivosti o ľudí s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Takto pripravený špeciálny pedagóg sa nestával primeraným partnerom lekárov, psychológov, sociálnych pracovníkov, právnikov a iných odborníkov, ktorí sa podieľali na tejto komplexnej starostlivosti – ani po stránke odbornej, ani po stránke spoločenskej. Celé štúdium špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých je orientované tak, aby kvalitný špeciálny pedagóg po absolvovaní Bc. stupňa bol pripravený usmerňovať maximálne možný rozvoj osobnosti jednotlivca s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím po stránke psychickej, fyzickej, sociálnej i duchovnej, napomáhal kompenzáciou nedostatkov u týchto jednotlivcov, ich rehabilitáciu, emocionálnu a sociálnu stabilizáciu, aby špeciálnu výchovu a prevýchovu spájal s humánnymi aspektmi, t.j. aby v ňom nebol stres, aby sa vychovávaní necítili ohrození, aby vo výchovnom a prevýchovnom procese panovala radosť, dobrá nálada, zdravá zvedavosť, snaha vedieť viac, spolupráca a pozitívne prežívanie. Ďalej by mal byť absolvent pripravený pre plnenie špeciálno-pedagogických a koordinačných úloh v rámci komplexnej starostlivosti o jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím, plniť zvýšené nároky na ich socializáciu pre ich včleňovanie do pracovného a spoločenského života. Mal by byť schopný zapojiť sa aj do preventívnej a profylaktickej starostlivosti. Tvorivý prístup absolventa k práci spočíva v tom, že je schopný analyzovať výchovný a prevýchovný proces u jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím, prispievať k odstraňovaniu nedostatkov v jeho

kvalite a efektívnosti, že je schopný transformovať moderné poznatky z hraničných, pomocných a príbuzných vedných disciplín a z iných systémov výchovy a prevýchovy do vlastnej praxe, je schopný hľadať a vytvárať nové metódy a organizačné formy výchovy a prevýchovy detí, mládeže i dospelaj populácie s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Ako z uvedeného vyplýva, profesionálne a mimo profesionálne povinnosti sú špeciálnopedagogického charakteru – špeciálny pedagóg s vychovávateľskou kvalifikáciou v spomínanom študijnom programe teda nemôže suplovať ani lekára ani pedagóga, psychológa, či sociológa a ďalších odborníkov a ani jeden z týchto odborníkov nemôže suplovať jeho prácu. Je odborníkom s jasne vymedzeným predmetom, cieľom činnosti, vyzbrojený progresívnymi metódami práce s jednotlivcami s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Vysokoškolským odborným štúdiom špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých a určením okruhu pôsobnosti a kompetencie sa začína proces postupného vyrovnávania sa špeciálnych pedagógov s partnermi v teamoch komplexnej starostlivosti o ľudí s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím po stránke odbornej i spoločenskej. Títo odborníci musia dostať pedagogiku mentálne postihnutých ako povolanie a pedagogiku mentálne postihnutých ako vedný odbor na vyšší stupeň ich vývoja. Bude nevyhnutné zdôrazňovať význam tohto odboru pre modernú demokratickú spoločnosť.

V štúdiu špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých sa diferencuje vychovávateľská a učiteľská príprava formou bakalárskeho a magisterského štúdia, čím je možná široká zástupnosť špeciálnych pedagógov v školách a iných zariadeniach. Príprava špeciálneho pedagóga pre mentálne postihnutých a mentálne postihnutých s viacnásobným postihnutím by nebola úplná, keby obsahovala len prípravu odbornú, teoretickú, metodickú a praktickú. Práca s postihnutými vyžaduje, aby odborník bol morálne a kultúrne zrelým a vyspelým človekom, preniknutým empatiou, asertivitou, vybavený vôľovými a charakterovými vlastnosťami, nevyhnutnými pre povolanie špeciálneho pedagóga, trpezlivosťou, ohľadupnosťou, obetavosťou. Telesné a duševné zdravie, duševná odolnosť a stálosť, povahová a emocionálna vyrovnanosť, dôslednosť a vytrvalosť, ako aj tvorivý prístup k práci, organizačné schopnosti, schopnosť pracovať v interdisciplinárnom tíme, potreba sebavzdelávania, zvyšovanie kvalifikácie a osobného rastu, prirodzená autorita, patria k základným predpokladom úspešnej špeciálno-pedagogickej práce. Kvalitný vychovávateľ musí byť odborne pripravený, ale najmä kompetentný, angažovaný, kreatívny, flexibilný, sociabilný, so zmyslom pre humor, otvorený a mal by rešpektovať autonómiu osobnosti jednotlivca s mentálnym postihnutím, jeho špecifickými individuálnymi danosťami a osobnosťami, charakteristikami a vlastnosťami. Treba zdôrazňovať práve tieto vlastnosti pri výberoch študentov na štúdium špeciálnej pedagogiky a je nevyhnutné podporovať a rozvíjať ich v rámci prípravy na toto povolanie.

Absolventi študijného programu: Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých (Bc. 1. stupeň), získavajú prehľad o špeciálnej pedagogike ako integrovaného vedného odboru, ako aj o jej jednotlivých špecializáciách - tak, že vždy v rámci programu vybranej špecializácie sú tieto poznatky, spôsobilosti, schopnosti a zručnosti podrobnejšie. Je to nevyhnutné najmä preto, že dieťa iba s jedným druhom postihnutia takmer neexistuje a takmer vždy sú pridružené i ďalšie postihnutia alebo narušenia (zrakové, sluchové, telesné, poruchy učenia, poruchy správania, poruchy reči). Celý prvý stupeň je charakteristický tým, že mimoriadny dôraz sa kladie na teóriu a prax špeciálnej výchovy a prevýchovy, čím je tento stupeň prípravou pre vychovávateľské aktivity. Poznatky sú doplnené pomocnými vedami akými sú pedagogika, psychológia, sociológia, biológia, patobiológia, patopsychológia, sociálna patológia a ďalšie. Študijné programy v tejto špecializácii sú zostavené ako kombinácia dvoch špeciálno-pedagogických zameraní v tomto prípade s pedagogikou mentálne postihnutých.

Absolventi študijného odboru: Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých sú spôsobilí vykonávať podľa dosiahnutého stupňa profesiu:

Vychovávateľ v špeciálnych výchovných zariadeniach pre deti s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím v predškolskom, školskom, adolescentnom a dospelom veku: špeciálne základné školy, odborné učilištia - najmä ich školské kluby, centrá voľného času, špeciálne výchovné zariadenia (diagnostické centrá pre deti a mládež s mentálnym postihnutím, reedukačné centrá pre deti a mládež s mentálnym postihnutím, liečebnovýchovné sanatóriá pre deti a mládež s mentálnym postihnutím) – Bc. 1. stupeň.

Vychovávateľ pre hore uvedené zariadenia je spôsobilý organizovať, projektovať, modelovať, riešiť rôzne výchovné situácie, metodicky spracovať konkrétne výchovné programy pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím, ako aj navrhovať a realizovať špeciálne programy pre jednotlivé časti obsahu špeciálnej výchovy a prevýchovy, pozitívne výchovne ovplyvňovať deti, mládež a dospelých s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím, ďalej je spôsobilý výchovne podporiť výchovno-vzdelávaciu prácu učiteľa, ako aj spoluprácu s rodinou jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. V novom poňatí bude špeciálny pedagóg teoreticky a prakticky erudovaný odborník pre špeciálnu výchovu a prevýchovy jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Absolvovaním bakalárskeho štúdia špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých získa absolvent spôsobilosť pre:

- špeciálnu výchovnú prácu v špeciálnych materských školách,
- špeciálnu výchovnú prácu v špeciálnych základných školách,
- špeciálnu výchovnú prácu v praktickej škole pre deti s mentálnym postihnutím,
- špeciálnu výchovnú prácu v špecializovaných triedach pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,
- špeciálnu výchovnú prácu v domovoch mládeže pre mládež s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,
- špeciálnu výchovnú prácu v mimoškolských zariadeniach vyššie uvedených škôl,
- špeciálnu výchovnú prácu v domovoch sociálnych služieb pre osoby s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,
- špeciálnu výchovnú prácu v domovoch mládeže pri odborných učilištiach pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,
- špeciálnu výchovnú prácu pre jednotlivcov s autizmom,
- špeciálnu výchovnú prácu v chránených dielňach pre osoby s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím,
- špeciálnu výchovnú a prevýchovnú prácu v špeciálnych výchovných zariadeniach (diagnostických centrách pre deti a mládež s mentálnym postihnutím, reedukačných centrách pre deti a mládež s mentálnym postihnutím),
- špeciálnu výchovnú prácu v školách a zariadeniach v integrovaných podmienkach vzdelávania.

ŠTUDIJNÝ ODBOR 1.1.6 ŠPECIÁLNA PEDAGOGIKA

ŠTUDIJNÝ PROGRAM ŠPECIÁLNA PEDAGOGIKA A PEDAGOGIKA MENTÁLNE POSTIHNUTÝCH – MAGISTERSKÝ STUPEŇ, DENNÁ A KOMBINOVANÁ FORMA,

Obsah študijného programu vychádza zo študijného odboru 1.1.6 Špeciálna pedagogika a nadväzuje na bakalársky študijný program. Študent po absolvovaní magisterského študijného programu bude schopný sledovať nové poznatky v rýchlo sa rozvíjajúcich špecializáciách Špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých, medicíny, biologických, psychologických, pedagogických, sociálnych, legislatívnych a právnych vedách vo vzťahu k

jednotlivcom s mentálnym postihnutím, s mentálnym a viacnásobným postihnutím. V priebehu štúdia získa najdôležitejšie vedomosti, schopnosti, spôsobilosti a zručnosti potrebné pre výučbu v špeciálnych základných školách. Poslucháč ovláda odborný obsah príslušných vedných disciplín ako špecifickú oblasť ľudského poznania.

S týmito vedomosťami dokáže aktívne pracovať a využívať ich. Bude spôsobilý celoživotne si rozširovať vedomosti, spôsobilosti a zručnosti vo svojej špecializácii. Študent má primerané poznatky z metód výskumu a vývoja špeciálnej didaktiky pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím.

Študijný program je zostavený tak, aby zabezpečil komplexnú odbornú, metodickú a metodologickú prípravu budúcich špeciálnych pedagógov – učiteľov pre špeciálne základné školy so zameraním na jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym a viacnásobným postihnutím. Disciplíny v ňom zastúpené prezentujú potrebné odborné informácie a poznatky z pedagogiky mentálne postihnutých, zo špeciálnej pedagogiky a z ďalších participujúcich disciplín nevyhnutných ku kvalitnému vyučovaniu jednotlivcov s mentálnym postihnutím. Štúdium pozostáva z prednášok, seminárov a cvičení. Súčasťou štúdia je špeciálnopedagogická prax študentov priamo v teréne. Štúdium končí štátnou skúškou, predpokladom na jej ukončenie je obhajoba diplomovej práce so zameraním na odbornú špeciálnodidaktickú problematiku.

Teoretické poznatky

Ťažisko vzdelávacieho procesu v teoretickej rovine spočíva v prednáškach a čiastočne seminároch, v praktickej činnosti na cvičeniach a priamo v konkrétnych podmienkach špeciálnych základných škôl. Študent ovláda súčasné teoretické modely kognitívnej socializácie a vzdelávania človeka. Poskytujú sa mu široké teoretické poznatky, ktoré sú potrebné pre zvládnutie učiteľskej spôsobilosti pri vyučovaní svojej špecializácie. To predpokladá aj individuálne štúdium jednotlivca a u každého poslucháča dobrý prehľad v odbornej literatúre. Študent magisterského učiteľského štúdia Špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých, získava teoretické vedomosti tak, aby bol pripravený pre špeciálnu učiteľskú prácu v špeciálnych základných školách a v špeciálnych základných školách pre žiakov s viacnásobným postihnutím. Špecializované predmety umožnia študentovi získať poznatky z teórie vyučovania jednotlivcov s mentálnym postihnutím, rozvinúť jeho špeciálnopedagogické spôsobilosti a zručnosti v konkrétnych podmienkach výchovno-vzdelávacieho procesu v špeciálnych základných školách. Teoretické poznatky umožnia študentovi vytvorenie základov vlastného učiteľského štýlu, rozvinúť jeho schopnosti, skúmať kvalitu a účinnosť špeciálno-pedagogickej činnosti a schopnosť flexibilne meniť prístupy, stratégie a spôsoby činnosti, kultivovať rozhodovacie procesy. Zároveň umožnia študentovi ich uplatnenie v zamestnaní v záujme cieľov spoločnosti, čo znamená, že bude pripravený podporovať myšlienky integrácie, inklúzie jednotlivcov s mentálnym postihnutím medzi intaktnú populáciu. Všetky teoretické poznatky, spôsobilosti, zručnosti a schopnosti získané vo všestrannej príprave na špeciálno-pedagogickú činnosť využije k naplneniu výchovnovzdelávacích cieľov a k šíreniu najnovších výchovno-vzdelávacích metód a postupov v školskej práci s mentálne postihnutými, mentálne a viacnásobne postihnutými. V teoretickej príprave získa študent aj základné poznatky z výpočtovej techniky a elektroniky v špeciálnom výchovno-vzdelávacom procese, čo mu umožní vybavenosť takými kompetenciami, aby sa mohol stať iniciátorom a nositeľom zmien špeciálneho a integrovaného školstva a pripravenosť presadzovať nové trendy v špeciálnej pedagogike a naďalej sa v odbore vzdelávať.

Praktické zručnosti

Praktické zručnosti získa poslucháč magisterského študijného programu na seminároch a cvičeniach. Dôležitým doplnkom vzdelávacieho procesu je i špeciálnopedagogická prax. Semináre by mali preukázať praktickú aplikáciu teoretických vedomostí, pričom zadávaním seminárnych prác sa sleduje schopnosť poslucháča pre samostatnú tvorivú prácu a narábanie s dostupnou, najnovšou odbornou literatúrou a prameňmi, nevynímajúc staršie pramene, hlavne pokiaľ ide o komparatívnu a historickú prácu. Dôležité je viesť študentov k analytickému a syntetickému uvažovaniu, k osvojovaniu si nových poznatkov a kritickému hodnoteniu, naučiť ich kriticky argumentovať a vedieť zaujať a obhájiť vlastný názor na problém. Študenti špecializácie Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých by mali vedieť výsledky svojej vedecko-výskumnej činnosti publikovať v podobe vedeckých štúdií a odborných prác. Praktické zručnosti získa absolvent v priebehu priebežnej a súvislej špeciálno-pedagogickej praxe. Predmety, ktoré tvoria obsah študijného programu Špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých, sa v nich teoretické vedomosti konkretizujú do praktických súvislostí výkonu povolania. Veľký význam sa prikladá cvičeniam zo špeciálnych metodík predmetov špeciálnych základných škôl pre žiakov s mentálnym postihnutím, ktoré pripravujú absolventa na vyučovanie v špeciálnych základných školách pre žiakov s mentálnym postihnutím po praktickej stránke. Poslucháč je schopný tvorivo rozvíjať tieto poznatky v praxi ďalej a konfrontovať ich s určitými výsledkami. Má prehľad aj v spôsoboch nadviazania kontaktov s centrami, ktoré sa zaoberajú rozvojom praktických zručností v špeciálnych základných školách pre žiakov s mentálnym postihnutím. Študent bude pripravený na včasnú intervenciu, použitie konkrétnych metód a techník, ktoré pomáhajú jednotlivcovi s mentálnym postihnutím a narušením odstraňovať a zmiernovať jeho špecifické problémy. Teoretické vedomosti umožnia poslucháčovi aplikáciu alternatívnych spôsobov výchovy a vzdelávania jednotlivcov s mentálnym postihnutím a narušením, využívanie poznatkov tak z propedeutických disciplín, ako aj špeciálno-pedagogickej diagnostiky, prognostiky a komplexnej rehabilitácie. Študent bude schopný stotožniť sa s filozofiou vyučovania a vzdelávania jednotlivcov s mentálnym postihnutím, ktorej zmysel spočíva v celkovej kultivácii osobnosti a otvorenia ich vývinových a individuálnych schopností, možností, daností a talentov. Dokáže pochopiť jedinečnosť a neopakovateľnosť osobnosti jednotlivca s postihnutím a narušením v spoločnosti ostatných ľudí. Poslucháč bude mať rozvinuté špeciálno-pedagogické spôsobilosti (komunikatívne, riadiace, diagnostické, tímovej spolupráce a iné). Vo svojej profesii sa stane partnerom lekárov, psychológov, sociálnych pracovníkov, právnikov a iných odborníkov a terénnych pracovníkov. Preto absolvent získa nielen predpoklady zvládnuť svoju vlastnú špecializáciu, ale aj iné vedné disciplíny. Absolvent bude pripravený na pluralitosť školských podmienok v odbore, bude schopný rešpektovať alternatívne prístupy a často aj protikladné požiadavky a očakávania jednotlivcov s mentálnym postihnutím.

Profil absolventa

Absolvent magisterského (učiteľského) štúdia je pripravený pre špeciálnopedagogickú prácu v špeciálnych základných školách, špeciálnych výchovných zariadeniach, v špeciálnych triedach a ďalších špeciálnych zariadeniach pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím. Získa základné vedomosti, spôsobilosti a zručnosti – všeobecné, odborné a špeciálne, a to prostredníctvom obsahu predmetov špeciálno-pedagogického základu a špecializácie Špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých. Na základe získanej kvalifikácie pre špeciálnu výchovu, prevýchovu, nadobudne kvalifikáciu pre vyučovanie a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, k realizácii špeciálno-pedagogickej diagnostiky a poradenstva pre jednotlivcov s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím a viacnásobným postihnutím, konkrétne s mentálnym postihnutím v kombinácii s poruchami správania v kvalite asociálnosti a antisociálnosti.

V oblasti špecializovanej odbornosti bude pripravený zvládnuť základné požiadavky teórie a praxe špeciálnej výchovy, prevýchovy, vyučovania a vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím v kombinácii s poruchami správania v kvalite asociálnosti a antisociálnosti. Bude disponovať vedomosťami z odboru špeciálnej pedagogiky, z príslušných propedeutických disciplín, zo špeciálno-pedagogickej diagnostiky a prognostiky a komplexnej rehabilitácie. S nárokmi na špeciálno-pedagogickú diagnostickú činnosť súvisia tiež otázky odbornej intervencie, konkrétnych metód a techník, ktoré pomáhajú žiakovi s mentálnym postihnutím odstraňovať jeho špecifické problémy. Absolvent je v tomto prípade schopný poskytnúť adekvátnu špeciálno-pedagogickú podporu. Absolvent má rozvinuté pedagogické a špeciálno-pedagogické spôsobilosti (komunikatívne, riadiace, diagnostické, korektívne a pod.) v konkrétnych podmienkach špeciálneho výchovno-vzdelávacieho procesu v špeciálnych základných školách a špeciálnych školských zariadeniach. Je schopný stotožniť sa s filozofiou špeciálnej výchovy, prevýchovy, vyučovania a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorých zmysel spočíva v celkovej kultivácii dieťaťa, otvorenie a nabudenie jeho vývinových a individuálnych daností a možností. Je schopný interpretovať a transformovať obsah špeciálnej výchovy, prevýchovy, vyučovania a vzdelávania, alternatívnymi metódami ho spracovať pre konkrétne individualizované potreby.

Má vytvorený základ vlastného učiteľského štýlu, má rozvinuté spôsobilosti a zručnosti skúmať kvalitu a účinnosť špeciálno-pedagogickej činnosti, je schopný flexibilne meniť prístupy, stratégie a spôsoby činností a kultivovať rozhodovacie procesy. Je schopný na odbornej úrovni uplatniť teoretické vedomosti študovaného odboru vo svojom zamestnaní, presadzovať ich v záujme cieľov spoločnosti, to znamená, že je pripravený podporovať myšlienky integrácie a inklúzie osôb so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami medzi intaktnú populáciu. Je pripravený na pluralitnosť školských podmienok v odbore, je schopný rešpektovať alternatívnosť prístupov a často i protikladných požiadaviek a očakávaní rôznych spoločenských skupín. Jeho kvalifikácia je založená na špeciálnej bio-psycho-socio-didaktickej kompetencii. Je odborníkom na špeciálnu didakticko-metodickú transformáciu vzdelávacieho obsahu, na komunikáciu so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Dokáže otvárať a sprostredkovať poznanie jednotlivcom rôznych vekových kategórií (predškolský vek, školský vek, adolescenciu, až po dospelosť). Dokáže pochopiť jedinečnosť a neopakovateľnosť osobnosti jednotlivca s postihnutím v spoločnosti, porozumieť mu a je pripravený svojou činnosťou naplňovať jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie, prevýchovnovzdelávacie potreby. Všetky vedomosti, spôsobilosti, zručnosti a schopnosti získané vo všestrannej príprave na špeciálno-pedagogickú prácu využíva k naplneniu špeciálnych výchovno-vzdelávacích cieľov. Je šíritelom najnovších špeciálnych výchovných, prevýchovných, vyučovacích, vzdelávacích zásad, metód, organizačných foriem, prostriedkov a postupov v školskej i mimoškolskej činnosti. Špeciálno-pedagogická kvalifikácia študentovi zabezpečí také kompetencie, aby sa mohol stať iniciátorom a nositeľom zmien špeciálneho, integrovaného a inkluzívneho školstva. Bude pripravený presadzovať nové trendy v špeciálnej pedagogike a ďalej sa v odbore vzdelávať. Príprava absolventa magisterského študijného programu Špeciálna pedagogika a pedagogika mentálne postihnutých je orientovaná aj pre teoreticko-odbornú a vedeckovýskumnú činnosť v odbore špeciálnej pedagogiky. Absolvent bude schopný stotožniť sa s filozofiou špeciálneho vyučovania a vzdelávania jednotlivcov s mentálnym a viacnásobným postihnutím, ktorej zmysel spočíva v celkovej kultivácii osobnosti s postihnutím a narušením, a otvorenia ich vývinových a individuálnych možností. Dokáže pochopiť jedinečnosť osobnosti jednotlivca s postihnutím a narušením v spoločnosti ostatných ľudí. Absolvent bude mať rozvinuté pedagogické, ale hlavne špeciálno-pedagogické schopnosti (komunikatívne, riadiace, diagnostické, tímovej spolupráce a iné). Vo svojej profesii sa stane partnerom lekárov, psychologov, sociálnych pracovníkov, právnikov a iných odborníkov a terénnych

pracovníkov. Preto absolvent získa nielen predpoklady zvládnuť svoj vlastný odbor, ale aj iné vedné disciplíny. Absolvent bude pripravený na pluralitnosť školských podmienok v odbore, bude schopný rešpektovať alternatívne prístupy a často aj protikladné požiadavky a očakávania jednotlivcov s mentálnym postihnutím. Absolventi sa uplatnia predovšetkým ako učitelia:

- v špeciálnych základných školách vzdelávacieho variantu A, B, C,
- v praktických školách,
- v špeciálnych základných školách pri špeciálnych výchovných zariadeniach,
- v špeciálnych triedach v základných školách,
- v špeciálno-pedagogických poradniach pri práci s jednotlivcami s mentálnym postihnutím, mentálnym postihnutím v kombinácii s poruchami správania v kvalite asociálnosti a antisociálnosti,
- v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie,
- v detských integračných centrách,
- v inštitúciách pracovného poradenstva,
- v alternatívnych zariadeniach výchovného charakteru,
- v školách bežného typu so zavedenou integráciou žiakov s mentálnym postihnutím,
- v strediskách komplexnej rehabilitácie,
- v dobrovoľných neziskových organizáciách pre osoby s mentálnym postihnutím,
- v terénnej práci s rodinami s deťmi s mentálnym postihnutím,
- vo vedecko-výskumných pracoviskách,
- ako učitelia predmetu Špeciálna pedagogika na stredných školách.

Po absolvovaní bakalárskej a magisterskej vysokoškolskej špeciálno-pedagogickej prípravy je absolvent spôsobilý pracovať v oblasti vedy a výskumu. Absolvent tohto štúdia má možnosť po splnení príslušných požiadaviek pokračovať v prehĺbovaní odborných poznatkov vo vedeckovýskumnej činnosti.

Denné štúdium:

Organizácia denného štúdia vychádza vo všetkých ročníkoch z princípov kreditového štúdia, ktoré sú sformulované vo vyhláske o kreditovom štúdiu a v predpisoch univerzity a fakulty (študijný poriadok, disciplinárny poriadok, štatút fakulty a pod.).

Externé štúdium:

Externé štúdium prebieha kombinovanou formou. Hlavné dokumenty (študijný poriadok a študijný program) sú spoločné pre dennú a externú formu. Sú publikované spolu so základnými informáciami o fakulte, katedrách a učiteľoch a o ďalších pracoviskách v ročenke: Informácie o štúdiu, ktorá je vydaná v papierovej forme, informácie o fakulte sú zverejnené a priebežne sa aktualizujú na webovej stránke fakulty.

Skúšky:

Prihlasovanie a zapisovanie skúšok je zabezpečené elektronickou formou prostredníctvom ABAKUSU. Skúšajúci učitelia oznamujú výsledky skúšok na všetkých formách štúdia cez ABAKUS.

Rigorózne konanie

O vykonanie rigorózneho skúšky na Pedagogickej fakulte Katolíckej Univerzity v Ružomberku sa môžu uchádzať absolventi študijných odborov vysokoškolského štúdia, v ktorých sa udeľuje akademický titul "magister" (ďalej len uchádzač). Rigoróznou skúškou a obhajobou rigorózneho práce preukazuje uchádzač pred komisiou pre rigorózne skúšky (ďalej len komisia) hlbšie vedomosti v širšom základe zvoleného študijného odboru, spôsobilosť osvojovať si samostatne nové poznatky vedy a praxe a schopnosť aplikovať získané vedomosti tvorivým spôsobom v praxi. Podmienkou pre podanie prihlášky na rigoróznou skúšku na Pedagogickej

fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku je spravidla 1 rok praxe v danom odbore. Na doktorandskom stupni štúdia špeciálnej pedagogiky je študijný odbor zameraný nielen na rozšírenie poznatkov založených na súčasnom stave poznania, ale najmä na vlastnom príspevku študenta k nemu, ktorý je výsledkom vedeckého bádania a samostatnej tvorivej činnosti. Študijný program sa orientuje najmä na teoretické poznatky a ich praktickú aplikáciu v oblasti špeciálnej pedagogiky a pedagogiky mentálne postihnutých so zameraním na problémy súvisiace s výchovou a vzdelávaním jednotlivcov s mentálnym a mentálnym a viacnásobným postihnutím. Cieľom je výchova vedeckých a odborných pracovníkov a ich uplatnenie pri získavaní nových teoretických poznatkov, pri plánovaní a riadení činností súvisiacich s výchovou a vzdelávaním detí a žiakov s mentálnym a mentálnym a viacnásobným postihnutím s možným dopadom na kvalitu života jednotlivcov s mentálnym a mentálnym a viacnásobným postihnutím.

Celoživotné vzdelávanie:

Celoživotné vzdelávanie zabezpečuje vyššiu mieru zamestnanosti občanov, ich väčšiu flexibilitu na trhu práce, osobný rozvoj, prispieva k väčšej sociálnej súdržnosti a blahobytu, podporuje rozvoj aktívneho občianstva v národnom i európskom priestore. Podporuje dôležitý aspekt – trvalo udržateľný rozvoj spoločnosti. Na katedre špeciálnej pedagogiky sa z rôznych foriem ďalšieho vzdelávania realizuje predovšetkým rozširujúce štúdium špeciálnej pedagogiky. Táto aktivita sa realizuje s cieľom umožniť každému občanovi doplniť, rozšíriť a prehĺbiť si získané vzdelanie a zdokonaľiť odbornú a pedagogickú spôsobilosť pedagogických pracovníkov. V súčasnosti sú frekventantmi rozširujúceho štúdia špeciálnej pedagogiky ľudia, ktorí sa chcú z rôznych dôvodov ďalej vzdelávať aj po absolvovaní vysokoškolského štúdia.

Mobility na Katedre špeciálnej pedagogiky

Meno a priezvisko	Katedra/pracovisko	počet dní	Vysielajúca inštitúcia
Krzysztof Rosa	Katedra špeciálnej pedagogiky	3	Wysza Szkola pedagogiczna w Lodzi, Poľsko
Peter Šika	Katedra špeciálnej pedagogiky	5	Západočeská univerzita, Plzeň, Česko
Ewa Domagala-Zyšk	Katedra špeciálnej pedagogiky	8	Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawla II., Poľsko

Pracovisko PF KU	Účastník mobility	Povaha mobility	Názov vysielajúcej univerzity	Destinácia mobility	Dátum začatia	Dátum ukončenia
Katedra špeciálnej pedagogiky	Alexandra Siedlaczek Szwed	Prednáška	Akademia im. Jana Dlugosza w Czestochowie ul. Waszyngtona 4/8 42-200 Czestochowa	PF KU Ružomberok, katedra špeciálnej pedagogiky	26.09. 2011	30.09. 2011
Katedra špeciálnej pedagogiky	Terézia Skákalová	Prednášky	Univerzita Hradec Králové	PF KU Ružomberok, katedra špeciálnej pedagogiky	14.11. 2011	18. 11. 2011

Na Katedre špeciálnej pedagogiky a Ústave špeciálnej pedagogiky sa výskumné aktivity zaoberali

V Ústave vedy a výskumu špeciálnej pedagogiky a Katedre špeciálnej pedagogiky sa výskumné aktivity zaoberali

- Katechetickým rozmerom edukácie žiakov s mentálnym postihnutím
- Historiografiou špeciálnej pedagogiky
- Technikami aktívnej muzikoterapie
- Zamestnávaním osôb s mentálnym postihnutím

V roku 2012 sa výskum zameria na riešenie vedecko-výskumných úloh so zameraním na:

- Výchovno-vzdelávacie problémy v špeciálnych základných školách
- Výskyty porúch správania, ich príčinami a elimináciou u žiakov v špeciálnych základných školách
- Inkluzívne tendencie v špeciálnom školstve na Slovensku a v medzinárodnom kontexte
- Prevenciu a profylaxiu závislostí u žiakov s mentálnym postihnutím
- Integračnými tendenciami v špeciálnych základných školách na Slovensku
- Prípravu osôb s mentálnym postihnutím na prijatie iniciačných sviatostí
- Integráciu a inklúziu verzus exklúziu osôb a rodín detí s mentálnym postihnutím

Plán zvyšovania kvalifikácie členov katedry špeciálnej pedagogiky a členov ústavu vedy a výskumu špeciálnej pedagogiky

Zvyšovanie kvalifikácie vedecko-pedagogických zamestnancov

Cieľavedomou činnosťou vytvárame priestor pre zvyšovanie kvalifikácie členov katedry a ústavu. Táto činnosť sa realizuje hlavne v týchto oblastiach:

- vytváranie podmienok pre kvalifikačný rast pracovníkov v kontexte s prípravou nových študijných programov,
- vytváranie predpokladov pre úspešné habilitačné konania,
- systematická jazyková príprava.

Publikácie členov katedry vykazovaných za rok 2011

Alternatívna a augmentatívna komunikácia u detí s mentálnym postihnutím / Helena Oriechiková, 2011. - ISBN 978-80-7368-942-1. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Reflexe současných trendů ve speciální pedagogice](#) : sborník příspěvků z konference s mezinárodní účastí : 23. 2. 2011, Ostrava / eds. Petr Franiok, Renata Kovářová. - Ostrava : Ostravská univerzita, 2011. - ISBN 978-80-7368-942-1, S. 287-303.

Polepšovňa v Košiciach - Komenského ústav v roku 1919 = Borstal in Košice - Komenský Institution in 1919 / Mária Vajová, 2011. - ISBN 978-80-904877-2-7. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Sapere Aude 2011](#) : evropské a české vzdělávání : recenzovaný sborník příspěvků vědecké konference s mezinárodní účastí / ed. Jiří Králík. - Hradec Králové : Magnanimitas, 2011. - ISBN 978-80-904877-2-7, S. 71-80.

Zmeny vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím v Českej republike a na Slovensku po reforme = Changes in education of students with intellectual disabilities in Czech republic and Slovakia after the reform / Helena Oriščíková, 2011. - ISBN 978-80-8084-791-3.

In: [Odborová didaktika - interdisciplinárny dialóg](#) : zborník z konferencie : 20. 10. 2011 v Ružomberku / zost. Ján Gunčaga, Branislav Nižnanský. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011. - ISBN 978-80-8084-791-3, S. 111-126.

Možnosti psychomotorického rozvoja žiakov s mentálnym postihnutím = Possibilities of Psychomotorical Development of Pupils with Mental Handicap / Edita Tarajčáková, 2011. - ISBN 978-80-8084-676-3.

In: [Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov VII.](#) : zborník z II. medzinárodnej vedeckej konferencie / zost. Ivana Rochovská, Beáta Akimjaková. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011. - ISBN 978-80-8084-676-3, S. 92-103.

Blahoslavená Sára Salkaházi - učiteľka z Košíc = Blessed Salkaházi Sarah - a teacher from Košice / Mária Vajová, 2010. - ISBN 978-80-8084-617-6.

In: [Tradície a inovácie vo výchove a vzdelávaní modernej generácie učiteľov IV.](#) : zborník z II. medzinárodnej vedeckej konferencie / eds. Ivana Rochovská, Beáta Akimjaková. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010. - ISBN 978-80-8084-617-6, S. 282-290.

Maľované domy v Bódvalenke / Mária Vajová, 2011. - ISBN 978-80-8084-682-4. - Požiadavky na systém: Windows 95 a vyššie; CD-ROM mechanika.

In: [Týždeň vedy a umenia na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku](#) : zborník prednášok z týždňa európskej vedy : Ružomberok 29.11.-3.12.2010 / zost. Amantius Akimjak. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011. - ISBN 978-80-8084-682-4, S. 10-14.

Deskripcia vzdelávacích sústav vo vybraných krajinách Európy / Helena Oriščíková. - [1. vyd.]. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011. - 182 s. - ISBN 978-80-8084-687-9.

Možnosti vzdelávania jednotlivcov s mentálnym postihnutím v Žilinskom kraji / Helena Oriščíková. - [1. vyd.]. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011. - 78 s. - ISBN 978-80-8084-688-6.

Niektoré modely predprimárneho a primárneho vzdelávania Rómov v krajinách Európskej únie / Anna Skokanová, 2011.

In: [Predškolská výchova](#) : celoštátny časopis pre rodičov, jasle a materské školy. - ISSN 0032-7220, Roč. 65, č. 4 (2011), s. 24-26.

Pedagogiczne aspekty diagnozy i poradnictwa w teorii oraz praktyce pedagogiki specjalnej / red. Adam Stankowski. - Katowice : GNOME, 2011. - 126 s. - ISBN 978-83-63268-00-8.

Katechéza a náboženská výchova jednotlivcov s mentálnym postihnutím / Anna Skokanová. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011. - 106 s. - ISBN 978-80-8084-656-5.

Training and education of Romani children in Slovakia / Edita Tarajčáková, 2011.
In: [Edukacja elementarna w teorii i praktyce](#) : kwartalnik dla nauczycieli. - ISSN 1896-2327, Nr 1 (2011), s. 128-138.

Opportunities to develop communication skills among Roma children and pupils = Möglichkeiten der Entwicklung von Kommunikationsfähigkeiten der Roma-Kinder und Schüler / Anna Skokanová, 2011.

In: [Disputationes Scientifical Universitatis Catholicae in Ružomberok](#). - ISSN 1335-9185, Roč. 11, č. 1 (2011), s. 17-23.

The impact of the cultural heritage of Roma in the initial formation of literacy among Roma children and pupils = Die Auswirkungen des kulturellen Erbes der Roma in die anfängliche Bildung Alphabetisierung von Roma-Kindern und Schülern / Anna Skokanová, 2011.

In: [Disputationes Scientifical Universitatis Catholicae in Ružomberok](#). - ISSN 1335-9185, Roč. 11, č. 1 (2011), s. 42-49.

History Episcopal orphanage in Žilina = History Episcopal Waisenhaus in Zilina / Helena Oriščiková, 2011.

In: [Disputationes Scientifical Universitatis Catholicae in Ružomberok](#). - ISSN 1335-9185, Roč. 11, č. 4 (2011), s. 72-83.

Endogenous and exogenous etiological factors involved in the emergence of behavioural disturbances in adolescent girls / Anna Skokanová, 2010. - ISBN 978-83-87819-10-1.

In: [Antropotechnique, Culture Technique and Sociology Technique in Special Needs Pedagogy](#) = Antropotechnika - kulturotechnika - socjotechnika w pedagogice specjalnej : volume II / edited by Adam Stankowski, Katarzyna Gabryś. - Katowice : Gnome, 2010. - ISBN 978-83-87819-10-1, S. 154-162.

Diagnostics of family environment after a birth of a baby with mental disability / Helena Oriščiková, 2011. - ISBN 978-83-63268-00-8.

In: [Pedagogiczne aspekty diagnozy i poradnictwa w teorii oraz praktyce pedagogiki specjalnej](#) / red. Adam Stankowski. - Katowice : GNOME, 2011. - ISBN 978-83-63268-00-8, S. 59-74.

Analysis of group influence on youth with mental disabilities and behavioral / Mária Vajová, 2010. - ISBN 978-83-87819-10-1.

In: [Antropotechnique, Culture Technique and Sociology Technique in Special Needs Pedagogy](#) = Antropotechnika - kulturotechnika - socjotechnika w pedagogice specjalnej : volume II / edited by Adam Stankowski, Katarzyna Gabryś. - Katowice : Gnome, 2010. - ISBN 978-83-87819-10-1, S. 177-182.

Zmeny v koncepcii vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím na Slovensku = Změny v koncepci vzdělávání žáků s mentálním postižením na Slovensku / Helena Oriščiková, 2011. - ISBN 978-80-7435-132-7.

In: [Speciální pedagogika](#) : teorie a praxe oboru v 21. století : příspěvky ke 100. výročí I. sjezdu pro péči o slabomyslné a školství pomocné v Praze 1909 / red. Tibor Vojtko. - Hradec Králové : Gaudeamus, 2011. - ISBN 978-80-7435-132-7, S. 182-199.

Kľúčové kompetencie v predprimárnom a primárnom vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím = Key Competences in Pre-primary and Primary Education of Pupils with Mental Disability / Edita Tarajčáková, 2011. - ISBN 978-80-8084-677-0.

In: [Rozvíjanie kľúčových kompetencií v predprimárnom a primárnom vzdelávaní](#) / zost. Ivana Rochovská, Zdenka Hlaváčová,. - Ružomberok : Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011. - ISBN 978-80-8084-677-0, S. 269-292.

GAPF

Tematická oblasť	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Katedra hlavného riešiteľa	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2010	Riešiteľská kapacita v hodinách	Počet tvorivých pracovníkov a študentov
1	1/10/2011	Inklúzia, či exklúzia žiakov s mentálnym postihnutím v bežných základných školách?	Orieščiková, Helena, PhDr., PhD.	Katedra špeciálnej pedagogiky	Cieľom projektu bolo zastaviť výskumný súbor, zostaviť dotazníky, rozposlať na ZŠ integrujúce žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím, spracovať výsledky výskumu, pripraviť podklady riešiteľského kolektívu na vydanie spoločnej monografie s danou problematikou a vydanie monografie, prezentácia výsledkov na domácich a zahraničných vedeckých podujatiach a konferenciách.	2500	8
1	1/09/2011	Príprava osôb s mentálnym postihnutím na prijatie iniciačných sviatostí	Petrovič, Peter, PaedDr.	Katedra špeciálnej pedagogiky	Cieľom projektu bolo podrobné zmapovanie metodických postupov pri príprave osôb s mentálnym postihnutím pre prijatie iniciačných sviatostí v okrese Banská Bystrica a v rámci toho aj prezentácia edukačných skúseností katechetov s prípravou jednotlivcov s mentálnym postihnutím; vytvorenie databázy didakticko-metodických postupov a poukázanie na súčasný stav a úroveň tejto prípravy.	500	1
1	1/11/2011	Teoretický a metodologický rámec analýzy v oblasti podpory študentov so špeciálnymi potrebami na Katolíckej univerzite v Ružomberku	Račková, Olga, PaedDr., PhD.	Katedra špeciálnej pedagogiky	Cieľom projektu bolo vytvorenie nosného materiálu, ktorý by poskytoval ucelené informácie o možnostiach zaistenia špeciálno-pedagogických potrieb pri vysokoškolskom štúdiu na KU v Ružomberku.	2600	8
1	1/12/2011	Možnosti skvalitnenia osobnostného a sociálneho rozvoja žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	Skokanová, Anna, PaedDr., PhD.	Inštitút Juraja Páleša, Levoča	Cieľom projektu bolo zvýšiť kľúčové kompetencie pedagógov v základných školách v oblasti pedagogickej diagnostiky a v aplikácii jej záverov pri konštruovaní a evalvácii postupov pri rozvíjaní sociálno-komunikačných zručností, utváraní a posilňovaní elementárnych	200	3

Tematická oblasť	Číslo projektu	Názov projektu	Hlavný riešiteľ	Katedra hlavného riešiteľa	Zhodnotenie a najdôležitejšie výsledky projektu za rok 2010	Riešiteľská kapacita v hodinách	Počet tvorivých pracovníkov a študentov
					mrvných a etických hodnôt žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.		
1	1/16/2011	Deskripcia a analýza inkluzívneho vzdelávania žiakov s mentálnym postihnutím vybranými cieľovými skupinami v praxi	Turiak, Emil, ThLic. PaedDr., PhD.	Katedra špeciálnej pedagogiky	Cieľom projektu bol terénny výskum, zameraný na deskripciu inkluzívneho vzdelávania vybranými cieľovými skupinami v praxi, spracovanie výsledkov terénneho výskumu, výstupy na domácich a zahraničných konferenciách, vydanie monografie, podávajúcej ucelené informácie o inkluzívnom vzdelávaní vo vybraných regiónoch Slovenska.	1700	5
6B	6B/25/2011	Pedagogika mentálne postihnutých (učebné texty)	Orieščiková, Helena, PhDr., PhD.	Katedra špeciálnej pedagogiky	Publikácia ponúka systematické spracovanie problematiky mentálne postihnutých tak pre študentov bakalárskeho, ako aj celoživotného vzdelávania	neuveďená	1